

інтелектуальної власності; створити чітку систему нормативно-правового регулювання питань, пов'язаних з вартістю нематеріальних активів.

Отже, виходячи з того, що проблема захисту прав інтелектуальної власності відносно недавно стала об'єктом пильної уваги в Україні, ця сфера діяльності містить величезну кількість невирішених питань. Створення надійної системи охорони інтелектуальної власності сприяє розвитку інноваційної моделі України, її модернізації, підвищенню конкурентоспроможності на внутрішньому ринку та світовому просторі. Однак, реформування законодавства України триває, і це дає можливість сподіватися, що існуючі прогалини в системі нормативної охорони прав інтелектуальної власності та їх практичного захисту можна подолати.

Література

1. Романчик Т.В. Проблемні питання захисту прав інтелектуальної власності в Україні. Проблеми гармонізації законодавства України з питань інтелектуальної власності до законодавства Європейського Союзу : матер. 2-ї Всеукр. наук.-практ. конф., 19 вересня 2014 р. Київ : КНУ ім. Т. Шевченка, 2014. С. 156-160.
2. Бошицький Ю.Л. Інтелектуальна власність в сучасній Україні – актуальні питання модернізації та правового регулювання. Часопис Київського університету права. 2013. №1. С. 213-217.
3. Коваленко І.А. Актуальні проблеми захисту й охорони прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет в умовах глобалізації суспільства та сучасних технологій. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Юридичні науки. 2018. №3 (68). С.52-55.
4. Морозова Л.П., Слободянюк В.Ю., Олійник Б.І. Захист прав інтелектуальної власності в Україні та шляхи їх подолання. Молодий вчений. 2017. №3(43). С. 802-806.

УДК: 339.166.5 (075.8)

Руслан Лунак

*д.е.н., професор кафедри економіки,
Львівський торговельно-економічний університет,
economist_555@ukr.net*

Олена Шевченко

*магістр,
Львівський торговельно-економічний університет,
shevchenkolenk@i.ua*

ЗАГАЛЬНА КОНФІГУРАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЮ ВЛАСНІСТЮ ЯК ПЕРЕДУМОВА РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

THE GENERAL CONFIGURATION OF THE STATE SYSTEM OF INTELLECTUAL PROPERTY MANAGEMENT AS A PREREQUISITE FOR THE DEVELOPMENT OF INNOVATIVE ENTREPRENEURSHIP

ОБЩАЯ КОНФИГУРАЦИЯ ГОСУДАРСТВЕННОЙ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТЬЮ КАК ПРЕДПОСЫЛКА РАЗВИТИЯ ИННОВАЦИОННОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА

Анотація. Визначено концептуальну структуру системи державного управління інтелектуальною власністю. Ідентифіковано умови за якими державна система управління інтелектуальною власністю забезпечує розвиток інноваційного підприємства. Сформовано систему завдань, які необхідно виконувати в контексті вдосконалення державного управління інтелектуальною власністю та прямим чином визначають темпи розвитку інноваційного підприємництва.

Abstract. The conceptual structure of the system of state management of intellectual property is determined. The conditions under which the state system of intellectual property management ensures the development of an

innovative enterprise are identified. A system of tasks that need to be performed in the context of improving the state management of intellectual property and directly determine the pace of development of innovative entrepreneurship.

Аннотация. Определены концептуальную структуру системы государственного управления интеллектуальной собственностью. Идентифицированы условия по которым государственная система управления интеллектуальной собственностью обеспечивает развитие инновационного предприятия. Сформирована система задач, которые необходимо выполнять в контексте совершенствования государственного управления интеллектуальной собственностью и прямым образом определяют темпы развития инновационного предпринимательства.

Розвиток інноваційного підприємництва обумовлений низкою характеристик, які пов'язують в основному із ресурсним забезпеченням. Існують багато тверджень відносно вагомості однієї чи іншої складової, але якщо виділити постійний характер, варто відмітити необхідність інтелектуального забезпечення. Саме через набуття інтелектуальної власності відбувається формування реальної вартості продукту, що й визначає важливість регулювання усіх цих процесів[1, с. 52-53].

При вивченні аспектів регулювання інтелектуальної власності варто відмітити роль ринкового середовища та державної системи управління. Якщо ринкові відносини мають досить змінний характер і це є їх відмінною ознакою, то державна система управління повинна відрізнятися насамперед стабільністю та збалансованістю. Для державного управління важливо організаційно налагодити механізм, що дозволить раціонально здійснювати стратегічне вдосконалення швидкодіючих процесів набуття інтелектуальної власності[2, с. 39-42].

Так, державну систему управління інтелектуальною власністю прийнято розглядати як сукупність елементів інтелектуальної власності, які взаємодіють між собою в процесі їхнього створення та використання, а також підлягають державній охороні.

Відомо, що системою називається така сукупність елементів, що мають характерні ознаки, параметри та просторову структуру, які забезпечують досягнення єдиної мети або функції. Відповідно, систему управління інтелектуальною власністю варто формувати через відображення взаємозв'язків окремих елементів(підсистем) – суб'єктів, об'єктів, законодавчих документів, міжнародних договорів (рис. 1).

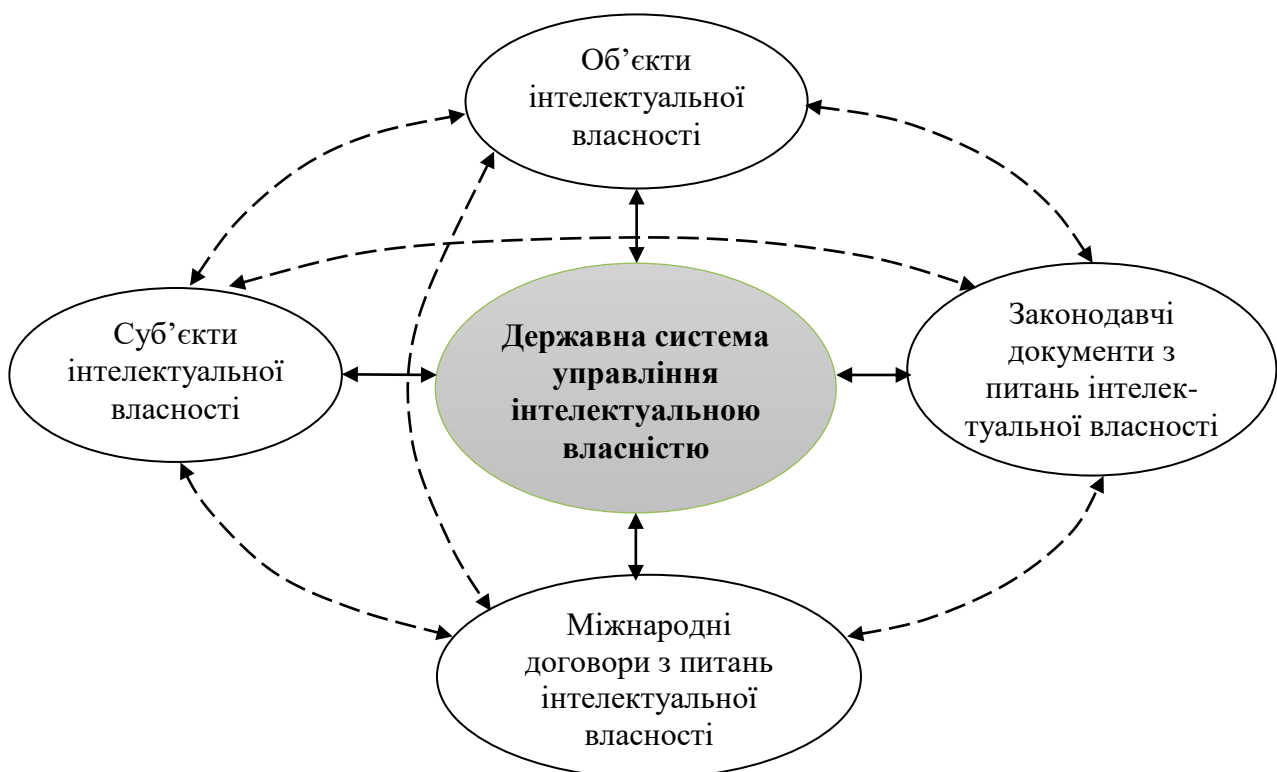

Рис. 1. Державна система управління інтелектуальною власністю

В контексті забезпечення розвитку інноваційного підприємства державна система управління інтелектуальною власністю повинна відвідати декількома умовам, зокрема [3, с. 8-15; 4, с. 95-113]:

- забезпечення дієвого захисту правових, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів держави;
- забезпечення набуття, здійснення та захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності на рівні економічно розвинутих державах;
- удосконалення реалізації механізмів захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності на рівні економічно розвинутих державах;
- створення зручних умов для осіб-заявників набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності через впровадження спрощених механізмів діловодства;
- зниження рівня інтелектуального піратства та недопущення розповсюдження контрафактної продукції;
- сприяння підвищенню науково-технічного потенціалу нації, конкурентоздатності національної економіки, її розвитку на інноваційній основі;
- сприяння покращенню інвестиційного клімату держави, підтримка підприємництва;
- розроблення державних програм заохочення малих та середніх підприємств до підвищення рівня знань з питань інтелектуальної власності;
- реформування системи освіти у сфері інтелектуальної власності, спрямованої на підвищення рівня інноваційної суспільної культури, активності використання набутих знань та результатів інтелектуальної діяльності;
- реалізація інформаційних програм активізації розповсюдження знань, пов'язаних з інтелектуальною власністю;
- розширення міжнародного співробітництва у сфері інтелектуальної власності, покращення іміджу держави.

Загалом в Україні в період незалежності створена державна система правової охорони інтелектуальної власності. Зокрема, сформована нормативно-правова база, що в цілому відповідає міжнародним нормам і стандартам, розбудована відповідна інфраструктура, запроваджені механізми реалізації правових норм. Так, останнім часом значно підвищився рівень захисту прав інтелектуальної власності, налагоджується координація дій правоохоронних та контролюючих органів по боротьбі з піратством у сфері інтелектуальної власності, створена система патентно-інформаційного забезпечення, національна система підготовки, перепідготовки й підвищення кваліфікації фахівців у сфері інтелектуальної власності, запроваджені сучасні методи здійснення експертизи заявок на видачу охоронних документів на об'єкти промислової власності [5].

Відтак, для формування належного середовища здійснення інноваційного підприємництва розвиток і вдосконалення державної системи інтелектуальної власності має здійснюватися шляхом комплексного та системного виконання таких завдань [3, с. 8-15; 4, с. 95-113]:

- удосконалення інституціональної системи регулювання правових відносин при набутті прав на інтелектуальні продукти;
- підвищення рівня ефективності системи захисту прав інтелектуальної власності;
- удосконалення механізмів експертного оцінювання заявок на об'єкти права промислової власності;
- патентно-інформаційне забезпечення у сфері інтелектуальної власності та забезпечення широкого доступу громадськості до інформації, пов'язаної з набуттям прав на об'єкти інтелектуальної власності;
- налагодження та розвиток міжнародного співробітництва і участь України в здійсненні міжнародної політики з метою підвищення міжнародного іміджу та впливу на міжнародні процеси у сфері інтелектуальної власності;

- пришвидшення темпів та спрощення процедур підготовки кваліфікованих спеціалістів з організації процедур набуття та передачі інтелектуальної власності;
- організація ефективної системи заходів із поширення знань, формування в суспільстві високого рівня культури та освіти у сфері набуття та використання прав на продукти інтелектуальної діяльності.

Література

1. Васильців Т. Г., Городня Т. А., Лупак Р. Л. Економічні аспекти диверсифікації підприємства з використанням інноваційних інвестицій. Інтелект ХХІ. 2017. Вип. 1. С. 52-57.
2. Lupak R. L., Kunytska-Iliash M. V. Substantiation of the directions of structural reforms in the economy of Ukraine in the context of realization of the state region and branch policy of import substitution. Інноваційна економіка. 2017. № 7-8 (70). С. 39-45.
3. Vasylytsiv T. G., Lupak R. L., Kunytska-Iliash M. V. Strategic approaches to the effective use of intangible assets as a condition for strengthening the competitiveness of enterprises. Науковий вісник Полісся. 2018. № 2 (14). Р. 2. Р. 8-15. doi:10.25140/2410-9576-2018-2-2(14)-8-15.
4. Pyash O., Yildirim O., Doroshkevych D., Smoliar L., Vasylytsiv T., Lupak R. Evaluation of enterprise investment attractiveness under circumstances of economic development. Bulletin of Geography. Socio-economic Series. 2020. № 47. Р. 95-113. doi:10.2478/bog-2020-0006.
5. Про схвалення Концепції реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України № 402-р від 01.06.2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/402-2016-p#Text> (дата звернення: 12.03.2021).

Liudmyla Petrenko

*PhD in Economics, Associate Professor,
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman,
Kyiv, Ukraine*

liudmyla.petrenko.3@kneu.ua

*Yuliia Tereshchenko
Master in Economics*

INDIVIDUAL PRIVATE IP-OWNERS' INITIATIVES FOR PUBLIC ACCESS DURING COVID-19 PANDEMIC

ЧАСТНЫЕ ИНИЦИАТИВЫ ВЛАДЕЛЬЦЕВ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ ДЛЯ ПОВЫШЕНИЯ ДОСТУПНОСТИ МЕДИЦИНСКИХ ПРЕПАРАТОВ ВО ВРЕМЯ ПАНДЕМИИ COVID-19

ПРИВАТНІ ІНІЦІАТИВИ ВЛАСНИКІВ ІВ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ДОСТУПНОСТІ МЕДИЧНИХ ПРЕПАРАТІВ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19

Abstract. Voluntary actions have evolved since the onset of the Covid pandemic. Calls for non-compliance and voluntary contributions by IP and technology companies to facilitate access to medical technology have been encouraged since the start of the pandemic. However, the emphasis on voluntary contributions from private sector companies has had limited impact.

Аннотация. Призывы к добровольному отказу от прав ИС для повышения доступности медпрепаратов звучат с начала пандемии Covid-19. Исследование показывает ограниченную эффективность частных инициатив владельцев ИС для преодоления пандемии.

Анотація. Заклики до добровільної відмови від прав ІВ для підвищення доступності медпрепаратів звучать з початку пандемії Covid-19. Дослідження показує обмежену ефективність приватних ініціатив власників ІВ для подолання пандемії.

For overcoming Covid-19, a quick and large-scale response is required, which would be one that would not destroy the existing system of intellectual property rights, would not neutralize the incentives for expensive investment in research and development in the future.

This retention of incentives for private participants for their long-term R&D and innovation activities is commonly called dynamic efficiency. However, the very nature of the challenge imposes restrictions on the applicability of the concept of dynamic efficiency in its classical Schumpeterian